BUSINESS મિત્ર

રોકાણકારોના વધુ રૂ. 10 લાખ કરોડ સ્વાહા, વૈશ્વિક અનિશ્ચિતતા અને નબળા રૂપિયા વચ્ચે માર્ચ મહિનો 2020 પછીનો સૌથી ખરાબ

સેન્સેક્સ વધુ 1635 પોઈન્ટ ગબડ્યો, 72000ની સપાટી તોડી

વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી

અમદાવાદ, તા. 30: ભારતીય શેરબજારમાં આજે ભારે વેચવાલી હાવી રહી હતી. વૈશ્વિક અનિશ્ચિતતાના માહોલ વચ્ચે શેરબજારમાં ભારે કડાકો ચાલુ રહ્યો હતો. રૂપિયાને સંભાળવા માટે આરબીઆઈની દરમ્યાનગીરી કરી હતી, પણ રૂપિયાને સંભાળવામા નિષ્ફળ રહ્યા હતા, જેને 95ની સપાટી કુદાવી હતી. વિદેશી રોકાણકારોની ભારે વેચવાલી અને ક્રુડ ઓઈલના તીવ્ર ઉછાળાની અસર શેરબજારમાં જોવા મળી હતી. આમ, શેરબજારમાં માર્ચ મહિનો સૌથી ખરાબ મહિનો રહ્યો હતો, જે કોવિડ બાદ વધુ ખરાબ રહ્યો હતો, જેમાં સેન્સેક્સ અને નિફ્ટી બંનેમાં લગભગ 10.5 ટકાનો ઘટાડો જોવાયો હતો. માર્ચ 2020 પછીનો સૌથી ખરાબ રહ્યો હતો. આવતીકાલે મહાવીર જયંતિ નિમિત્તે ભારતીય શેરબજાર બંધ રહેશે.

મેક્રો ઈકોનોમી ડેટા અનુસાર ફેબ્રુઆરી 2026માં ભારતના ઔદ્યોગિક ઉત્પાદનમાં વધારો થયો હતો. આઈઆઈપી વાર્ષિક ધોરણે 5.2 ટકા વધ્યો હતો, જે જાન્યુઆરીમાં 4.8 ટકા હતો. જોકે, સારા ઔદ્યોગિક ઉત્પાદનના પ્રદર્શનની શેરબજારમાં કોઈ અસર થઈ નહતી.

નાણાકીય વર્ષ 2026 પણ આજે સોમવારે સમાપ્ત થયું છે. સમગ્ર નાણાકીય વર્ષ સેન્સેક્સ 5.3 ટકા અને નિફ્ટી 3.5 ટકા ઘટ્યો હતો. નાણાકીય વર્ષ 2020 પછી શેરબજારનું આ સૌથી ખરાબ પ્રદર્શન છે. બીએસઈ લિસ્ટેડ કંપનીઓનું કુલ માર્કેટ કેપ ઘટીને રૂ. 412.44 લાખ કરોડનું થયું છે, જે અગાઉના કારોબારી દિવસ રૂ. 422.15 લાખ કરોડ રૂપિયા હતું. આમ, રોકાણકારોની સંપત્તિમાં લગભગ રૂ. 9.71 લાખ કરોડનો ઘટાડો થયો છે.

ભારતીય શેરબજારમાં સેન્સેક્સ 1635.67 પોઈન્ટ એટલે કે 2.22 ટકા તૂટીને 72000 પોઈન્ટની સપાટી તોડીને 71947.55 પોઈન્ટના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા. આજે ઈન્ટ્રાડેમાં સેન્સેક્સ 73165 પોઈન્ટ સુધી ઉછળ્યો હતો, જ્યારે નીચામાં 71774 પોઈન્ટ સુધી ઘટ્યો હતો. નિફ્ટી 488.20 પોઈન્ટ એટલે કે 2.14 ટકા તૂટીને 22400 પોઈન્ટની સપાટી તોડીને 22331.40 પોઈન્ટના સ્તરે બંધ રહી હતી. આજે ઈન્ટ્રાડેમાં નિફ્ટી 22714 પોઈન્ટ સુધી ઉછળી હતી, જ્યારે નીચામાં 22283 પોઈન્ટ સુધી ઘટી હતી. બેન્ક નિફ્ટી 1999.25 પોઈન્ટ એટલે કે 3.82 ટકા તૂટીને 51000 પોઈન્ટની સપાટી તોડીને 50275.35 પોઈન્ટના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા.

બીએસઈ ખાતે આઈઆરબી ઈન્ફ્રામાં 3.72 ગણા, સીસીએલ પ્રોડક્ટસમાં 3.63 ગણા, એજીસ લોજીસ્ટીકસમાં 2.89 ગણા, વેલસ્પન કોર્પમાં 2.21 ગણા અને ગાર્ડન રીચ શીપબિલ્ડર્સમાં 1.74 ગણા કામકાજ નોંધાયા છે. એનએસઈ ખાતે આઈઆરબી ઈન્ફ્રામાં 7.54 ગણા, શેફાયર ફુડસમાં 2.83 ગણા, સેઈલમાં 2.48 ગણા, થર્મેક્સ લિ.માં 2.1 ગણા, અને એચઈજીમાં 2.06 ગણા કામકાજ નોંધાયા છે.

બ્રોડર માર્કેટમાં ખરાબ પ્રદર્શન રહ્યું હતું. બીએસઈ મિડકેપ ઈન્ડેક્સ 2.51 ટકા અને સ્મોલકેપ ઈન્ડેક્સ 2.57 ટકા ઘટ્યો હતો. જેના લીધે માર્કેટ બ્રેડથ નબળી રહી હતી. બીએસઈ ખાતે 881 શેરો વધ્યા હતા, જ્યારે 3558 શેરો ઘટ્યા હતા અને 161 શેરો યથાવત રહ્યા હતા.

વૈશ્વિક સ્તરે ડાઉ ફ્યુચર્સ 166 પોઈન્ટ ઉછળ્યો હતો, જે આજે યુએસ બજારોમાં સકારાત્મક શરૂઆતનો સંકેત આપે છે. ઈરાન યુદ્ધમાં વધુ વધારો અને નબળા આર્થિક ભાવનાના તાજા પુરાવા સાથે રોકાણકારો ઝઝૂમી રહ્યા હોવા છતાં મોટા ભાગના યુરોપિયન બજારો સુધારા સાથે ચાલી રહ્યા છે. જ્યારે પાંચમા સપ્તાહમાં પ્રવેશેલા મીડલ ઈસ્ટ યુદ્ધના કારણે એશિયન બજારો નીચલા સ્તરે બંધ રહ્યા હતા. સ્પેનમાં રિટેલ વેપાર ફેબ્રુઆરી 2026માં 2.2 ટકા વાર્ષિક ધોરણે વધ્યો હતો, જે જાન્યુઆરીમાં સુધારેલા 3.8 ટકાથી ધીમો પડ્યો હતો અને અપેક્ષાઓ કરતા નીચે હતો.

યુરોપિયન બજારોમાં એફટીએસઈ 0.84 ટકા, કેક 0.24 ટકા અને ડેક્સ 0.17 ટકા સુધારા સાથે ચાલી રહ્યા છે, જ્યારે એશિયન બજારોમાં નીક્કી 3.24 ટકા, સ્ટ્રેઈટસ 0.02 ટકા, હેંગસેંગ 0.82 ટકા, તાઈવાન 1.83 ટકા, કોસ્પી 3.06 ટકા અને જકાર્તા 0.08 ટકા ઘટાડા સાથે બંધ રહ્યા હતા. જ્યારે શાંઘાઈ 0.24 ટકા સુધારા સાથે બંધ રહ્યા હતા.

રૂપિયો પાંચ પૈસા સુધર્યો

અમદાવાદ, તા. 30: કરન્સી બજારમાં રૂપિયો વધુને વધુ નબળો પડ્યો હતો. આજે ઇન્ટ્રાડેમાં રૂપિયાએ 95ની સપાટી તોડી હતી. આરબીઆઇની દરમ્યાનગીરીના લીધે રૂપિયામાં પ્રત્યાઘાતી સુધારો જોવાયો હતો. જોકે, આજે ડોલરની સામે રૂપિયો તૂટીને 95.23 સુધી તૂટયો હતો. જે છેલ્લે ડોલરની સામે રૂપિયો પાંચ પૈસા સુધરીને 94.77ના સ્તરે બંધ રહ્યો હતો. ગત સેશનમાં ડોલરની સામે રૂપિયો 94.82ના સ્તરે બંધ રહ્યો હતો. અન્ય કરન્સીઓમાં યુરો 109, પાઉન્ડ 124.77, કેનેડિયન ડોલર 68.22, ઓસ્ટ્રેલિયન ડોલર 65.43, જાપાનીઝ યેન 0.5947, સીંગાપોર ડોલર 73.51ના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા.

ફોરેક્સ બજાર

ડોલર	94.83 રૂ.
યુરો	108.97 રૂ.
પાઉન્ડ	126.77 રૂ.
યેન	0.5947 રૂ.

સેન્સેક્સ	-1635.67	71947.55
નિફ્ટી	-488.20	22331.40
બેન્ક નિફ્ટી	-1999.25	50275.35

નિફ્ટી

ટોપ ગેઇનર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
હિન્દાલ્કો	2.05	884.45
કોલ ઇન્ડિયા	1.21	450.45
ઓએનજીસી	0.96	284.65
પાવરગ્રીડ	0.20	296.10

ટોપ લુઝર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
બજાજ ફાઇનાન્સ	5.01	801.55
એસબીઆઇ	3.93	979.40
ઇન્ટરગ્લોબ એવીએશન	3.81	3943.50
બજાજ ફિનસર્વ	3.71	1631.80
એક્સીસ બેન્ક	3.64	1161.30

સેન્સેક્સ

ટોપ ગેઇનર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
પાવરગ્રીડ	0.27	296.20

ટોપ લુઝર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
બજાજ ફાઇનાન્સ	5.09	801.40
એસબીઆઇ	3.95	979.80
ઇન્ટરગ્લોબ	3.80	3943.75
બજાજ ફિનસર્વ	3.71	1631.60
એક્સીસ બેન્ક	3.59	1161.95

સરકાર એમએસએમઈ સેક્ટરને મોરેટોરિયમ આપશે

ઇરાન યુદ્ધથી પ્રભાવિત થયેલા એમએસએમઇને ત્રણથી છ મહિના સુધી ઇએમઆઇમાં રાહત આપી શકે

નવી દિલ્હી, તા. 30: સરકાર ઈરાન યુદ્ધ અને ઉર્જા સંકટ વચ્ચે એક મોટું પગલું ભરવાનું વિચારી રહી છે. સરકાર એમએસએમઈને મોરેટોરિયમ આપવા અંગે વિચારણા કરી રહી છે. સરકાર એમએસએમઈને 3થી 6 મહિના સુધી ઈએમઆઈન ચૂકવવાથી રાહત મળી શકે છે. નાણાં મંત્રાલયમાં લોન મોરેટોરિયમ માટે અલગ દરખાસ્તો પર ચર્ચા કરવામાં આવી છે. ઉદ્યોગ પર ઊર્જા કટોકટીની અસરની સમીક્ષા કરવામાં આવી રહી છે. સમીક્ષા બાદ અંતિમ નિર્ણય લેવામાં આવી શકે છે. ઉદ્યોગ અને નિકાસકારોએ મોરેટોરિયમની માંગ કરી છે, સરકાર એમએસએમઈને ઓક્સિજન આપવા માટે પણ તૈયાર છે.

સરકાર ઉદ્યોગો પર ચાલી રહેલા ઉર્જા સંકટની અસરની સમીક્ષા કરી રહી છે. ઊર્જાની વધતી કિંમત અને તેના પુરવઠામાં સમસ્યાઓ વિશે ચિંતા છે.

આ દરમિયાન નાણામંત્રી નિર્મલા સીતારમણે કહ્યું હતું કે ભારતના આર્થિક પાયા મજબૂત છે અને અન્ય ઉભરતા બજાર અર્થતંત્રોની તુલનામાં અમેરિકન ડોલર સામે ભારતીય રૂપિયો એકદમ સારૂં પ્રદર્શન કરી રહ્યો છે.

લોકસભામાં રૂપિયાના અવમૂલ્યન અંગેના પૂરક સવાલના જવાબમાં નિર્મલા સીતારમણે કહ્યું કે, ભારતની અર્થવ્યવસ્થા મજબૂત છે, આપણી રાજકોષીય સ્થિતિ મજબૂત છે અને આખું વિશ્વ આપણા રાજકોષીય ખાધ વ્યવસ્થાપનની પ્રશંસા કરી રહ્યું છે. આપણું વિદેશી હૂંડિયામણ ભંડાર પણ નક્કર છે. અન્ય ઉભરતી અર્થવ્યવસ્થાઓની તુલનામાં રૂપિયો સારો દેખાવ કરી રહ્યો છે. તે એકદમ બરાબર ચાલી રહ્યું છે.

તેમણે કહ્યું કે દક્ષિણ કોરિયન વોન, થાઈ બાહટ અને ફિલિપાઈન્સ પેસો જેવા અન્ય કેટલાક ચલણો અમેરિકન ડોલર સામે વધુ ઘટ્યા છે. તેમાં 4.6 ટકા, 5.5 ટકા અને 4.8 ટકાનો ઘટાડો થયો હતો.

નાણાં રાજ્યમંત્રી પંકજ ચૌધરીએ એમ પણ કહ્યું હતું કે રૂપિયાનું મૂલ્ય બજાર દ્વારા નક્કી કરવામાં આવે છે અને ઘણા પરિબળોથી પ્રભાવિત થાય છે. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, સરકાર અને રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા ચલણની હિલચાલ પર નજર રાખી રહી છે.

ફેબ્રુઆરીમાં ઔદ્યોગિક ઉત્પાદન (IIP) વધીને 5.2%

મેન્યુફેક્ચરીંગ સેક્ટરમાં 6 ટકાની મજબૂત વૃદ્ધિ, મેન્યુફેક્ચરીંગમાં 23માંથી 14માં પોઝિટિવ ગ્રોથ જોવાયો

નવી દિલ્હી, તા. 30: 30 માર્ચે જાહેર કરાયેલા સરકારી આંકડા અનુસાર, ફેબ્રુઆરી 2026માં ભારતનો ઔદ્યોગિક ઉત્પાદન સૂચકાંક-આઈઆઈપી વાર્ષિક ધોરણે વધીને 5.2 ટકા થયો છે. અગાઉની ઊંચી સપાટી જાન્યુઆરીમાં 4.8 ટકા હતી. આ નોંધપાત્ર ઉછાળો અને તેનો સૌથી મોટો શ્રેય મેન્યુફેક્ચરિંગ કામગીરીમાં આવેલી શાનદાર તેજી છે, તો ખાણકામ અને પાવર સેક્ટરની પણ આ આર્થિક ગતિને વેગ આપવામાં મહત્વની ભૂમિકા રહી છે.

ફેબ્રુઆરી 2026માં આઈઆઈપીનું સ્તર 159 હતું જે ગયા વર્ષના સમાન મહિનામાં 151.1 હતું. આ ઔદ્યોગિક પ્રવૃત્તિઓમાં સતત વિસ્તરણની વાત કરે છે. મેન્યુફેક્ચરીંગ સેક્ટરમાં 6 ટકાની મજબૂત વૃદ્ધિ નોંધાઈ છે. મેન્યુફેક્ચરિંગ સેક્ટરમાં 23 ઈન્ડસ્ટ્રી ગ્રુપમાંથી 14માં પોઝિટિવ ગ્રોથ નોંધાયો છે.

ફેબ્રુઆરીમાં ભારતનું ઔદ્યોગિક ઉત્પાદન 5.2 ટકાના દરે વધ્યું હતું. આ વૃદ્ધિ મુખ્યત્વે મેન્યુફેક્ચરિંગ સેક્ટરના સારા પ્રદર્શનને કારણે છે. ગયા વર્ષે ફેબ્રુઆરી 2025માં ઔદ્યોગિક ઉત્પાદન સૂચકાંકે 2.7 ટકાની વૃદ્ધિ નોંધાવી હતી.

સરકારે જાહેર કરેલા આંકડા અનુસાર જાન્યુઆરી 2026 માટે ઔદ્યોગિક ઉત્પાદન વૃદ્ધિના કામચલાઉ અંદાજમાં સુધારો કર્યો છે. તે અગાઉના 4.8 ટકાથી વધીને હવે 5.1 ટકા કરવામાં આવ્યો છે.

જથ્થાબંધ ખાંડબજાર

પ્રતિ ક્વિન્ટલ ભાવ (રૂ.)

મહારાષ્ટ્ર	
એમ-૩૦ (ભરવાલાયક)	૪૪૦૦
એમ-૩૦	૪૩૫૦
એસ-૩૦	૪૨૫૦
ગુજરાત	
એમ-૩૦	૪૨૫૦
એસ-૩૦	૪૧૫૦

સોના-ચાંદી સુરત

(ટેક્ષ સહિત)

સટાન્ડર્ડ સોનું	૧૫૨૭૦૦
તેજાબી સોનું	૧૫૨૬૧૦
દાગીના-૨૨ કેરેટ	૧૪૫૦૬૫
દાગીના-બીએસઆઈ હોલમાર્ક	૧૪૯૬૪૫
સોનાનાં બિસ્કીટ	૧૫૨૭૦૦૦
ચાંદી (૯૯૯)	૨૩૮૮૦૦
ચાંદી સિક્કા	૨૩૯૩૦૦

તેલ બજાર સુરત

૧૫ કિલોના ભાવ

સીંગતેલ (૧૫ કિ.)	૩૧૩૦	કોપરેલ	૫૫૦૦
સીંગતેલ (૧૫ લિ.)	૨૯૩૦	વનસ્પતિ ઘી	૨૪૫૦
સીંગતેલ (૫ લી)	૯૭૦	સનફ્લાવર	૨૬૫૦
કપાસીયા (૧૫ કિ.)	૨૫૮૦	તલતેલ	૪૬૦૦
કપાસીયા (૧૫ લિ.)	૨૩૫૦	દિવેલ	૨૪૫૦
કપાસીયા (૫ લિ.)	૮૩૦	મકાઇ તેલ	૨૬૦૦
સરસીયું તેલ	૨૮૫૦		

ચાર્ન બજાર સુરત

(GST સાથેના ભાવ)

નરેશ / મુકેશ ઘીવાળા
૩૫૧૬૪૪૬ - ૨૫૯૯૯૭૪

પ્રફુલ/સાલાસર/કેપલોન	રૂ.	૭૫/૩૬ ,,	૧૩૫	-----	---
૩૦/૨૪ બ્રાઇટ	૨૬૯	૫૦/૩૬ ,,	૧૪૬	૮૦/૭૨ બ્લેક રોટો	૧૪૦
૩૦/૩૬ એફડી	૨૭૬	૫૦/૪૮ SD/કેપ	૨૩૦	**ગાર્ડન**	
લોકલ		**RIL રિલાયન્સ**		૪૯/૨૪ એફડીવાય	૧૧૪.૫૦
૬૨/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૪૧	૯૦/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૩૬	૩૦/૧૪ ક્રિમ્પ	૧૮૦
૬૮/૩૬	૧૩૯	૧૧૪.૧૩ રોટો	---	૬૨ ક્રિમ્પ	૧૪૨
૭૨/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૩૮	૧૦૦ ટેક્ષ	૧૩૫	૬૮ ક્રિમ્પ	૧૪૦
૯૦/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૩૪	**વેલનોન** (જીએસટી સાથે)		૭૨ ક્રિમ્પ	૧૩૯
૮૪/૪૮ ક્રિમ્પ	૧૩૫	૮૦/૭૨ રોટો	૧૪૧	૭૫ ક્રિમ્પ	૧૩૮
૩૦/૧૪ ક્રિમ્પ		૮૦/૭૨ ફોલ્ડર	૧૪૭	૮૦ ક્રિમ્પ	૧૩૫
૮૦/૭૨ રોટો.	૧૩૮	૧૬૦ ડીસ્કેટ	૧૪૭	૮૦/૭૨ રોટો	૧૩૯
૮૦/૩૬ રોટો.	૧૩૯	---	---	૩૦/૨૪ બ્રાઇટ	---
૧૫૦/૪૮બ્રાઇટ	૧૨૯	૮૦/૧૦૮ ,,	૧૨૪	૩૦/૩૬ એફડી	---
				TPM	૧૩૮

શેરબજારમાં છ વર્ષ બાદ સૌથી મોટો માસિક કડાકો

માર્ચમાં સેન્સેક્સ-નિફ્ટીમાં 11 ટકા અને બેન્ક નિફ્ટીમાં 16 ટકાથી વધુનો ઘટાડો નોંધાયો

મુંબઈ, તા. 30: માર્ચ મહિનાના છેલ્લા દિવસે ભારતીય શેરબજારમાં વેચવાલી ચાલુ રહેતા સેન્સેક્સ અને નિફ્ટીમાં બે-બે ટકથી વધુના ઘટાડા સાથે બંધ રહ્યા હતા. જ્યારે માર્ચ મહિનામાં ભારે વેચવાલીએ કડાકા ભડાકા બોલાયા હતા. જે છેલ્લા છ વર્ષમાં સૌથી મોટો માસિક ઘટાડો દર્શાવે છે.

પશ્ચિમી એશિયાના તણાવ, નબળો રૂપિયો, ક્રુડના ઉકળતા ભાવો તથા વિદેશી રોકાણકારોની સતત વેચવાલીના લીધે શેરબજારમાં સતત ઘટાડો જોવા મળ્યો છે. જેમાં માર્ચ મહિનામાં 2020 બાદ એટલે કે છ વર્ષ બાદ 2026ના માર્ચ મહિનામાં સૌથી મોટો ઘટાડો જોવાયો હતો. જેમાં બેન્ક નિફ્ટીમા 16 ટકાથી વધુનો ઘટાડો જોવાયો હતો. જ્યારે નિફ્ટી 11.3 ટકા ઘટી હતી. સમગ્ર ક્વાર્ટરની વાત કરીએ તો પણ પરિસ્થિતિ સારી નથી. માર્ચ ક્વાર્ટરમાં નિફ્ટી 14.54 ટકા અને બેન્ક નિફ્ટી 15.62 ટકા ઘટ્યા હતા. જે કોવિડ સમયગાળા બાદનો સૌથી ખરાબ પ્રદર્શન છે.

નિષ્ણાતોના જણાવ્યા અનુસાર નિફ્ટી 22500ના નિર્ણાયક સપોર્ટથી નીચે આવી ગયો છે, જે નબળાઈમાં વધુ વધારો કરી શકે છે. તેમનું માનવું છે કે, નિફ્ટી નજીકના ભવિષ્યમાં 22000થી 21900ના સ્તર પર સરકી શકે છે, જ્યારે 22500 અપસાઈડ પર મજબૂત પ્રતિકાર યથાવત રહેશે. જોકે, જ્યાં સુધી ક્રુડ ઓઈલના ભાવ ઉંચા રહેશે, પશ્ચિમ એશિયામાં તણાવ ઓછો નહીં થાય અને એફઆઈઆઈના વેચાણ ચાલુ રહેશે ત્યાં સુધી બજારમાં સ્થિરતા ફળદાયી થવાની શક્યતા નથી.

ઈરાનનું ભૂમિયુદ્ધ અમેરિકા માટે બેટલ ઓફ વોટરલૂ જેવું પુરવાર થશે?

અમેરિકાના રાષ્ટ્રપતિ ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પની હાલત હાર્યો જુગારી બમણું રમે તેવી છે. અમેરિકાએ અને ઈઝરાયેલે મળીને જ્યારે ઈરાન પર આક્રમણ કર્યું ત્યારે તેમણે ધારી લીધું હતું કે એકાદ અઠવાડિયામાં ઈરાન શરણે આવશે અને યુદ્ધનો અંત આવશે. તેના બદલે યુદ્ધ લાંબું ચાલ્યું છે. એક મહિનાના યુદ્ધ પછી પણ ઈરાન જરાય ઢીલું પડ્યું નથી. ઈરાનની ટોચની નેતાગીરીને અમેરિકાએ ખતમ કરી નાખી તે પછી પણ બીજી હરોળના નેતાઓ આગળ આવીને બમણા ઝનૂનથી લડી રહ્યા છે. ઈરાને તેલ અવીવ ઉપરાંત ગલ્ફના દેશો પર મિસાઈલ હુમલા કરીને અમેરિકાના તમામ લશ્કરી અડ્ડાઓને ભારે નુકસાન પહોંચાડ્યું છે. ઈરાને હોર્મુઝની સામુદ્રધૂની બ્લોક કરીને આખી દુનિયાનો ઊર્જાનો પુરવઠો ખોરવી કાઢ્યો છે. અમેરિકા લાચાર બનીને ઈરાનની આ દાદાગીરી જોઈ રહ્યું છે. ઈરાને હોર્મુઝમાં અમેરિકાનું નાક કાપ્યું તેનો બદલો લેવા ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પ હવે તેમના સૈનિકો ઈરાનમાં મોકલવા તૈયાર થઈ ગયા છે. તેઓ માને છે કે અમેરિકાના સૈનિકો ઈરાનના ખાર્ગ ટાપુ પર પ્રવેશ કરશે ત્યારે ઈરાનના સૈનિકો શરણે આવશે, પણ તેમની આ માન્યતા શેખચલ્લીના તરંગો જેવી છે. ભૂતકાળમાં અમેરિકાએ વિયેતનામ, અફઘાનિસ્તાન, ઇરાક, સોમાલિયા વગેરે જે દેશોમાં પોતાના સૈનિકો મોકલ્યા છે, ત્યાં હજારોની સંખ્યામાં અમેરિકન સૈનિકોની કતલ થઈ ગઈ છે, પણ તેઓ એક પણ યુદ્ધ જીતી શક્યા નથી. ઈરાનમાં પણ અમેરિકાના સૈનિકોની હાલત ખરાબ થવાની છે, કારણ કે ઈરાનના સૈનિકો ઝનૂનથી લડે તેવા છે. બીજી બાજુ અમેરિકાના સૈનિકો પારકી પ્રજા માટે શહીદ થવા બહુ ઉત્સુક નથી. અમેરિકામાં પણ ઈરાન સામેના યુદ્ધનો પ્રચંડ વિરોધ થયો છે અને લોકો લાખોની સંખ્યામાં રસ્તાઓ ઉપર ઊતરી આવ્યા છે. જો યુદ્ધમાં અમેરિકાના થોડાક પણ સૈનિકો મરશે અને તેમનાં કોફીનો ઘરે આવશે તો અમેરિકાના લોકોનો યુદ્ધનો વિરોધ તીવ્ર બનશે. અમેરિકા આ યુદ્ધ જીતી શકે તેમ નથી. ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પ માટે તો ઈરાનનું યુદ્ધ બેટલ ઓફ વોટરલૂ જેવું પુરવાર થવાની તમામ શક્યતાઓ છે.

પેન્ટાગોનની યોજના ઈરાનમાં અઠવાડિયા સુધી મર્યાદિત ભૂમિ આક્રમણ કરવાની છે, જેમાં ખાર્ગ ટાપુ અને હોર્મુઝ સ્ટ્રેટ નજીકના દરિયાકાંઠાનાં સ્થળો પર દરોડા પાડવાનો સમાવેશ થઈ શકે છે. અમેરિકા દ્વારા ખાર્ગ ટાપુ કબજે કરવા માટે મધ્ય પૂર્વ માટે ૧૦,૦૦૦ જેટલા વધારાના ભૂમિ સૈનિકો મોકલવાનો વિચાર કરવામાં આવી રહ્યો છે, જેમાંથી ૧,૫૦૦ સૈનિકો પહેલાંથી જ અમેરિકન સૈન્યના ૮૨મા એરબોર્ન યુનિટમાંથી તૈનાત છે. અમેરિકન નૌકાદળનું યુએસએસ ટ્રિપોલી નામનું વિમાનવાહક જહાજ આશરે ૨૫૦૦ સૈનિકો સાથે ઈરાનના સમુદ્રકાંઠા નજીક પહોંચી ગયું છે. તેમાં ચુનંદા સૈનિકોનો સમાવેશ થાય છે. જો કે હજુ સુધી ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પ દ્વારા અમેરિકાના સૈનિકોને ઈરાનની ભૂમિ પર ઊતરવાનો આદેશ આપવામાં આવ્યો નથી.

જો ખરેખર અમેરિકા દ્વારા ઈરાન પર ભૂમિ આક્રમણ થાય છે, તો પછી શું થશે તેનો ઇતિહાસ સારી રીતે દસ્તાવેજીકૃત થયેલ છે, કારણ કે આપણે બીજા વિશ્વયુદ્ધ પછી અમેરિકા દ્વારા કરવામાં આવેલાં આવાં તમામ આક્રમણોનો ઇતિહાસ જાણીએ છીએ. જેમણે અમેરિકાનાં અગાઉનાં યુદ્ધોનો અભ્યાસ કર્યો છે અથવા તેમાંથી પસાર થયા છે તેઓ ચિંતિત છે કે અગાઉનાં યુદ્ધોની જેમ આ યુદ્ધ પણ લાંબું ચાલશે, તેમાં હજારો અમેરિકન સૈનિકો માર્યા જશે, અબજો ડોલરની બરબાદી થશે પણ વર્ષોનાં યુદ્ધ પછી પણ કોઈ નક્કર પરિણામ આવશે નહીં.

વર્ષ ૧૯૬૫માં અમેરિકા દ્વારા વિયેતનામ પર હુમલો કરવામાં આવ્યો હતો. આ યુદ્ધનો ઉલ્લેખ ઈરાનીઓ અમેરિકાને ભૂમિ સેના તૈનાત કરવા માટે પડકાર ફેંકતી વખતે ધબડકા તરીકે કરે છે. લગભગ આઠ વર્ષ ચાલેલા આ યુદ્ધમાં ૫૮,૦૦૦ થી વધુ અમેરિકનો માર્યા ગયાં હતાં. વિયેતનામનાં લોકોના મૃત્યુનો અંદાજ ૩૦ લાખ સુધીનો છે. જે સરકાર તે યુદ્ધને ટેકો આપી રહી હતી તે બે વર્ષ પછી પડી ભાંગી પડી હતી અને ઉત્તર વિયેતનામનું સામ્યવાદી શાસન એકીકૃત વિયેતનામનું વહીવટીતંત્ર બન્યું હતું. અમેરિકન પોપ સંસ્કૃતિમાં વિયેતનામના યુદ્ધને ઘણી વાર એક નિષ્ફળ સાહસ તરીકે ટાંકવામાં આવે છે જે, અમેરિકા માટે ઘાતક સાબિત થયું હતું. તે સમયે ઘણી પ્રખ્યાત હસ્તીઓએ વિયેતનામમાં અમેરિકાની સેનામાં સેવા આપવાનો ઇનકાર કર્યો હતો, જેમાં બોક્સર મુહમ્મદ અલીનો પણ સમાવેશ થતો હતો. આ યુદ્ધ દરમિયાન દુશ્મન લડવૈયાઓને જંગલના આવરણથી વંચિત રાખવા માટે, અમેરિકન સૈન્યે વિયેતનામી ગ્રામ્ય વિસ્તારોના વિશાળ વિસ્તારોમાં રાસાયણિક યુદ્ધના ભાગરૂપે એજન્ટ ઓરેન્જ નામના ઝેરી હર્બિસાઇડનો છંટકાવ કર્યો હતો. આ રસાયણના ઉપયોગને વિયેતનામમાં કસુવાવડ, કેન્સર, જન્મજાત ખામીઓ અને ગંભીર વિકૃતિઓના ઊંચા દર માટે જવાબદાર માનવામાં આવે છે.

વર્ષ ૧૯૯૧માં ઇરાકના સરમુખત્યાર સદ્દામ હુસૈને તેના પડોશી દેશ કુવૈત પર કબજો કરવાનો પ્રયાસ કર્યો ત્યારે અમેરિકાના નેતૃત્વ હેઠળના ૩૪ દેશોના ગઠબંધને લગભગ ૧૦૦ કલાકની જમીની લડાઈમાં ઈરાકી દળોને કુવૈતમાંથી બહાર કાઢ્યાં હતાં. આ યુદ્ધ પછી પણ સદ્દામ ઈરાકમાં સત્તા પર રહ્યા હતા, પરંતુ ૨૦૦૬ માં અમેરિકા દ્વારા બીજા ઈરાક હસ્તક્ષેપના ભાગ રૂપે, ખટલો માંડ્યા પછી તેમને ગાદી પરથી ઊતારી દેવામાં આવ્યા હતા અને ફાંસી આપવામાં આવી હતી. સાઉદી અરેબિયામાં છોડી દેવાયેલાં મોટા અમેરિકન લશ્કરી થાણાંઓ ઓસામા બિન લાદેનના અમેરિકા સામે યુદ્ધ જાહેર કરવાના કારણોમાંનું એક બન્યા હતા. વિશ્લેષકો સૂચવે છે કે આ દોર ૯/૧૧ અને પછી અફઘાનિસ્તાનમાં અમેરિકન હસ્તક્ષેપ વગેરે તરફ દોરી જાય છે.

૧૧ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૧ના રોજ ન્યૂયોર્ક શહેરના વર્લ્ડ ટ્રેડ સેન્ટર પર થયેલા આતંકવાદી હુમલાના ગુનેગારોની શોધ શરૂ કરતી વખતે અમેરિકાના આક્રમણનાં થોડાં અઠવાડિયામાં જ અમેરિકા દ્વારા અફઘાનિસ્તાન પર હુમલો કરવામાં આવ્યો હતો. આ હુમલો ઓસામા બિન લાદેનને પકડવા માટે કરવામાં આવ્યો હોવાનું કહેવાયું હતું પણ તે તો પાકિસ્તાનમાં છૂપાયેલો હતો. અમેરિકાના હુમલાને પગલે તાલિબાનની કટ્ટરપંથી ઇસ્લામિક સરકારનું પતન થયું હતું. વીસ વર્ષ અને અબજો ડોલર પછી પણ અમેરિકાનું સૈન્ય અફઘાનિસ્તાનમાં સ્થાપવામાં આવેલી કઠપૂતળી જેવી સરકારનું રક્ષણ કરી શકી નહોતી. છેવટે ૨૦૨૧ માં અમેરિકન સેનાના પાછા ખેંચાયાના થોડા દિવસોમાં જ તાલિબાન સત્તામાં પાછા ફર્યા હતા. આ દરમિયાન, અમેરિકા અલ કાયદાના નેતા ઓસામા બિન લાદેનને મારી નાખવામાં સફળ રહ્યું હતું, જેને તાલિબાનોએ આશ્રય આપ્યો હતો. જો કે, તે ૨૦૧૧ માં પાકિસ્તાનમાં રહેતો હતો અને ત્યાં જ માર્યો ગયો હતો.

અમેરિકાએ ૨૦૦૩ માં ઇરાક પર આક્રમણ કર્યું અને દાવો કર્યો કે સદ્દામ હુસૈનના શાસનકાળમાં દેશમાં સામુહિક વિનાશનાં શસ્ત્રો તૈનાત કરવા માટે તૈયાર છે. જો કે ઇરાકમાં ક્યારેય કોઈ સામુહિક સંહારનાં શસ્ત્રો મળ્યાં નથી. સત્તાવાર માહિતી અનુસાર ૪,૪૯૨ અમેરિકન લશ્કરી કર્મચારીઓ અને ૨,૦૦,૦૦૦ ઇરાકી નાગરિકો માર્યા ગયાં હતાં.

અમેરિકાના સંરક્ષણ વિભાગે ૨૦૦૩ અને ૨૦૧૨ વચ્ચેના ઇરાક યુદ્ધ પર સીધા ૭૨૮ અબજ ડોલર ખર્ચ કર્યા હોવાના અહેવાલ છે. બગદાદના પતન પછી અમેરિકાએ આખી ઇરાકી સેનાને વિખેરી નાખી હતી અને લાખો સશસ્ત્ર, તાલીમ પામેલા સૈનિકોને અચાનક બેરોજગાર કરી દીધા હતા. આ સૈનિકો આતંકવાદમાં જોડાઈ ગયા હતા. વિયેતનામ, અફઘાનિસ્તાન અને ઇરાક જેવા દેશોમાં અમેરિકાના ધ